

MINISTER EDUKACJI I NAUKI

DPSW-ZL.0230.3.2021

Warszawa, dnia 06 maja 2021 r.

Według rozdzielnika

Szanowni Państwo,

na podstawie § 38 w związku z § 127 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.), uprzejmie informuję, że w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, został udostępniony projekt **ustawy o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce** (numer w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów – UD194).

W związku z powyższym proszę o zgłaszanie ewentualnych uwag do tego projektu w terminie **do dnia 21 maja 2021 r.**, również na adres: legislacja.szkolnictwo@mein.gov.pl (z podaniem w tytule wiadomości znaku niniejszego pisma).

Uprzejmie informuję, że termin do zajęcia stanowiska został skrócony z uwagi na pilny charakter projektu i konieczność wejścia w życie projektowanych rozwiązań przed rozpoczęciem roku akademickiego 2021/2022.

Jednocześnie informuję, że nieprzedstawienie stanowiska w wyznaczonym terminie zostanie uznane za przedstawienie opinii pozytywnej.

Z wyrazami szacunku

Przemysław Czarnek

/ – podpisano elektronicznie/

Rozdzielnik:

- 1) Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich;
- 2) Konferencja Rektorów Zawodowych Szkół Polskich;
- 3) Konferencja Rektorów Publicznych Uczelni Zawodowych;
- 4) Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- 5) Komitet Polityki Naukowej;
- 6) Polska Akademia Nauk;
- 7) Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej;
- 8) Krajowa Reprezentacja Doktorantów;
- 9) NSZZ „Solidarność”;
- 10) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
- 11) Forum Związków Zawodowych;
- 12) Sąd Najwyższy;
- 13) Rzecznik Praw Obywatelskich;
- 14) Rada Dialogu z Młodym Pokoleniem.

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	1371365.4429543.3690496
Nazwa dokumentu	Pismo przekazujące projekt do opiniowania.docx
Tytuł dokumentu	Pismo przekazujące projekt do opiniowania
Sygnatura dokumentu	DPSW-ZL.0230.3.2021
Data dokumentu	2021-05-06
Skrót dokumentu	D143A8DE6C6B2AC6FA07CF107B536AC38A66C016
Wersja dokumentu	1.2
Data podpisu	2021-05-06 17:23:20
Podpisane przez	Przemysław Czarnek Minister
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego karta

EZD 3.104.145.145.37299

Data wydruku: 2021-05-06

Autor wydruku: Stępniewska Joanna (Główny Specjalista)

U S T A W A

z dnia ...

o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

Art. 1. W ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 i 619) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 23 w ust. 2 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) zapewnianie w uczelni poszanowania wolności nauczania, wolności słowa, badań naukowych, ogłaszania ich wyników, a także debaty akademickiej organizowanej przez członków wspólnoty uczelni z zachowaniem zasad pluralizmu światopoglądowego i przepisów porządkowych uczelni;”;

2) w art. 275 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Nie stanowi przewinienia dyscyplinarnego wyrażanie przekonań religijnych, światopoglądowych lub filozoficznych.”;

3) w art. 282 w pkt 3 i w art. 283 w ust. 5 po wyrazach „rzecznikowi dyscyplinarnemu” dodaje się wyrazy „,w drodze postanowienia,”;

4) po art. 284 dodaje się art. 284a w brzmieniu:

„Art. 284a. 1. Postanowienie o poleceniu rozpoczęcia prowadzenia sprawy doręcza się rzecznikowi dyscyplinarnemu i osobie, której czynu dotyczy zawiadomienie lub informacja, o których mowa w art. 282.

2. Na postanowienie o poleceniu rozpoczęcia prowadzenia sprawy osobie, której czynu dotyczy zawiadomienie lub informacja, o których mowa w art. 282, przysługuje zażalenie do komisji dyscyplinarnej przy ministrze w przypadku gdy sprawa objęta postanowieniem dotyczy wyrażania przez tę osobę przekonań religijnych, światopoglądowych lub filozoficznych.

3. Zażalenie wnosi się za pośrednictwem rzecznika dyscyplinarnego, któremu zostało wydane polecenie rozpoczęcia prowadzenia sprawy, w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Rzecznik dyscyplinarny przekazuje zażalenie komisji dyscyplinarnej przy ministrze w terminie 7 dni od dnia jego doręczenia.

4. Komisja dyscyplinarna przy ministrze rozpatruje zażalenie w terminie 21 dni od dnia jego doręczenia.

5. Komisja dyscyplinarna przy ministrze, w drodze postanowienia:

- 1) uchyla postanowienie o poleceniu rozpoczęcia prowadzenia sprawy – w przypadku gdy sprawa objęta tym postanowieniem dotyczy wyrażania przekonań religijnych, światopoglądowych lub filozoficznych;
- 2) utrzymuje w mocy postanowienie o poleceniu rozpoczęcia prowadzenia sprawy – w pozostałych przypadkach.

6. Na postanowienie komisji dyscyplinarnej przy ministrze, o którym mowa w ust. 5, rektorowi i osobie, której czynu dotyczy zawiadomienie lub informacja, o których mowa w art. 282, przysługuje zażalenie do Sądu Apelacyjnego w Warszawie – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, w terminie 7 dni od dnia jego doręczenia. Do zażalenia stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1575, 1578 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 11) dotyczące zażalenia. Na postanowienie sądu apelacyjnego nie służy skarga kasacyjna.

7. Wniesienie zażalenia, o którym mowa w ust. 6, nie wstrzymuje prowadzenia sprawy.”;

- 5) w art. 285 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W przypadku, o którym mowa w art. 284a, rzecznik dyscyplinarny rozpoczyna prowadzenie sprawy odpowiednio po:

- 1) bezskutecznym upływie terminu na wniesienie zażalenia, o którym mowa w art. 284a ust. 2;
- 2) doręczeniu postanowienia komisji dyscyplinarnej przy ministrze o utrzymaniu w mocy postanowienia o poleceniu rozpoczęcia prowadzenia sprawy.”;

- 6) w art. 287 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W przypadku, o którym mowa w art. 284a, termin, o którym mowa w ust. 1, biegnie odpowiednio od dnia:

- 1) bezskutecznego upływu terminu na wniesienie zażalenia, o którym mowa w art. 284a ust. 2;
- 2) doręczenia postanowienia komisji dyscyplinarnej przy ministrze o utrzymaniu w mocy postanowienia o poleceniu rozpoczęcia prowadzenia sprawy.”;

- 7) w art. 296 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) po wydaniu orzeczenia ujawniono nowe fakty lub dowody nieznanne w chwili jego wydania, wskazujące na to, że obwiniony jest niewinny, ukarano go za czyn niebędący przewinieniem dyscyplinarnym lub za popełnienie innego przewinienia dyscyplinarnego lub bezpodstawnie umorzono postępowanie dyscyplinarne;”;

- 8) w art. 302 w ust. 1 skreśla się wyrazy „a także w toku postępowania wyjaśniającego.”.

Art. 2. Tracą moc decyzje o zawieszeniu nauczycieli akademickich w pełnieniu obowiązków podjęte w toku postępowania wyjaśniającego przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy na podstawie art. 302 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1.

Art. 3. 1. Wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy postępowania wyjaśniające i postępowania dyscyplinarne prowadzone na podstawie ustawy zmienianej w art. 1, w zakresie w jakim dotyczą wyrażania przez nauczycieli akademickich przekonań religijnych, światopoglądowych lub filozoficznych, umarza się.

2. Rzecznicy dyscyplinarni dokonujący w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy czynności, o których mowa w art. 285 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1, w sprawach, które dotyczą wyrażania przez nauczyciela akademickiego przekonań religijnych, światopoglądowych lub filozoficznych, wydają postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego, w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 4. Kary dyscyplinarne orzeczone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy na podstawie ustawy zmienianej w art. 1, w zakresie w jakim dotyczą wyrażania przez nauczycieli akademickich przekonań religijnych, światopoglądowych lub filozoficznych, ulegają zatarciu.

Art. 5. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 306 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 306 ustawy zmienianej w art. 1, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy.

Art. 6. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Za zgodność pod względem prawnym,
legislacyjnym i redakcyjnym
Bogusława Sztorc
Zastępca Dyrektora
Departamentu Prawa Szkolnictwa Wyższego i Nauki
w Ministerstwie Edukacji i Nauki
/– podpisano elektronicznie/

UZASADNIENIE

I. Potrzeba i cel projektowanych zmian

Projekt ustawy przewiduje wprowadzenie zmian w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 i 619), zwanej dalej „ustawą”, mających na celu wzmocnienie w uczelniach wolności nauczania, wolności słowa, badań naukowych, ogłaszania ich wyników oraz debaty akademickiej.

Prace nad projektowanymi zmianami zostały zainicjowane w związku z naruszeniami wolności wyrażania poglądów występującymi w uczelniach, skutkującymi wysoce niepożądanym zjawiskiem cenzury myśli i słowa, co implikuje podjęcie działań mających na celu zagwarantowanie członkom wspólnoty uczelni, a zwłaszcza nauczycielom akademickim, możliwości ich swobodnego wyrażania. Należy przy tym wskazać, że potrzebę wprowadzenia rozwiązań prawnych, które z jednej strony przeciwdziałałyby zagrożeniom dla wolności nauczania, badań naukowych i ogłaszania ich wyników, a z drugiej – ograniczałyby skutki naruszania tych wolności, sygnalizowali przedstawiciele środowiska akademickiego.

Przejawami wspomnianych zagrożeń i naruszeń są m.in. wywieranie presji psychicznej, agresja słowna, uniemożliwianie brania udziału w wydarzeniach naukowych, utrudnianie aktywności w zakresie działalności publikacyjnej, czy też wszczynanie postępowań dyscyplinarnych. Te ostatnie, wszczynane częstokroć niezasadnie, należą do szczególnie dotkliwie odczuwanych przez nauczycieli akademickich, jako rodzące poważne konsekwencje w ich życiu osobistym i zawodowym.

Zjawiska te są wysoce niepożądane, gdyż negatywnie przekładają się na jakość i rozwój polskiej nauki. Nie można też nie zauważyć, że cenzura i wynikające z niej spory między przedstawicielami środowiska akademickiego ujemnie wpływają na wizerunek uczelni, a patrząc szerzej – na wizerunek polskiego systemu szkolnictwa wyższego i nauki.

Należy w tym miejscu jednocześnie podkreślić, że poszanowanie swobody w wyrażaniu poglądów, w tym przekonań religijnych, światopoglądowych lub filozoficznych, deklaruje już sam ustrojodawca, który wielokrotnie wypowiada się w tym zakresie w przepisach Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, m.in. w art. 54 i art. 73.

W związku z powyższym, zidentyfikowane problemy systemu szkolnictwa wyższego i nauki w omawianym zakresie, należy uznać za naruszające wartości konstytucyjne, a więc

wymagające interwencji legislacyjnej, zapewniającej możliwość optymalnej realizacji słuszných idei wyrażonych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Kierując się zatem potrzebą jak najpełniejszej realizacji woli ustrojodawcy w życiu społeczności akademickiej, w ocenie projektodawcy, niezbędne jest wzmocnienie istniejących regulacji prawnych, które w większym niż obecnie stopniu zapewnią poszanowanie fundamentalnych praw i wolności członków wspólnoty uczelni.

II. Opis projektowanych zmian

W projekcie przewiduje się dodanie do katalogu przykładowych zadań rektora, określonego w art. 23 ust. 2 ustawy, dodatkowego zadania polegającego na zapewnianiu w uczelni poszanowania wolności nauczania, wolności słowa, badań naukowych, ogłaszania ich wyników, a także debaty akademickiej organizowanej przez członków wspólnoty uczelni z zachowaniem zasad pluralizmu światopoglądowego i przepisów porządkowych uczelni.

Rektor będzie mógł realizować przedmiotowe zadanie przez monitorowanie poszanowania wymienionych wolności w uczelni, a w szczególności przez wprowadzenie odpowiednich regulacji w tym zakresie w aktach wewnętrznych uczelni, określenie „dobrych praktyk” związanych z tym zagadnieniem, a także podejmowanie określonych działań w przypadku naruszenia tych wolności, w ramach posiadanych kompetencji. Dobór instrumentów realizacji tego zadania będzie dokonywany w ramach autonomii uczelni.

Regulacja ta ma na celu zobligowanie rektora do podejmowania w większym zakresie działań ukierunkowanych na zapewnienie członkom wspólnoty uczelni możliwości swobodnego wyrażania poglądów na jej forum.

Nowa regulacja uwypukla rolę rektora, osoby kierującej i zarządzającej uczelnią, w tworzeniu i utrzymywaniu warunków dyskursu akademickiego – nieskrępowanego ani odgórnie, ani oddolnie.

Kluczową regulacją przewidzianą w projektowanej ustawie jest dodanie w art. 275 ustawy ust. 1a, zgodnie z którym wyrażanie przekonań religijnych, światopoglądowych lub filozoficznych nie będzie stanowiło przewinienia dyscyplinarnego.

Warto podkreślić, że omawiana regulacja będzie adresowana do nauczycieli akademickich. Jej celem i założeniem jest wyłączenie możliwości pociągania nauczycieli akademickich do odpowiedzialności dyscyplinarnej za wyrażanie przekonań religijnych,

światopoglądowych lub filozoficznych. Należy wyjaśnić, że w efekcie wprowadzenia tej regulacji takie czyny nauczycieli akademickich nie będą mogły być przedmiotem czynności i postępowań realizowanych przez rzeczników dyscyplinarnych i komisje dyscyplinarne. Ich inicjowanie i prowadzenie wbrew dyspozycji ustawodawcy będzie stanowiło naruszenie prawa materialnego.

Godzi się w tym miejscu zauważyć, że w środowisku akademickim z oczywistych względów występują różnice zdań i poglądów wyrażających przekonania religijne, światopoglądowe lub filozoficzne. Przyjmując, że pluralizm poglądów stanowi bazę dla dyskursu i jego nieodłączny element, fakt występowania różnic w poglądach prezentowanych przez przedstawicieli środowiska akademickiego należałoby uznawać za cenny i twórczy. Wydaje się jednocześnie, że w debacie naukowej powinna istnieć przestrzeń dla wyrażania nawet biegunowo odmiennych poglądów na określone zagadnienia, a rozstrzygnięcie, który z nich jest prawidłowy winno zależeć od siły i trafności użytych argumentów.

Mimo takiej, wydawałoby się powszechnie akceptowanej, konstatacji niekiedy obserwuje się, że akademicka wymiana poglądów przeistacza się w konflikty ujawniające napięcia między jej uczestnikami, a miejsce rzeczowych argumentów i dowodów, zastępują nadmierne emocje, w tym agresja.

Czyny polegające na wyrażaniu przez nauczycieli akademickich ich przekonań w konsekwencji stawały się niejednokrotnie przedmiotem postępowań przed organami dyscyplinarnymi i jednocześnie były nagłaśniane w mediach, w celu napiętnowania określonego kierunku myślenia i jego wyrażiciela.

W ocenie projektodawcy sytuacje, w których w uczelniach występuje agresja i jawna odmowa prawa do wyrażania innych poglądów lub poglądów przeciwnych, nie są akceptowalne i nie służą rozwojowi polskiej nauki. Przyzwalanie i bierne przypatrywanie się występowaniu takich zjawisk nieuchronnie musiałoby bowiem prowadzić do milczącej aprobaty dla usankcjonowania się w praktyce cenzury myśli i słowa. Można przy tym zauważyć, że lęk i obawy przed ostracyzmem już dzisiaj skłaniają przedstawicieli środowiska akademickiego do powstrzymywania się od wyrażania swoich przekonań, czy też od udziału w debatach naukowych, w których dostrzegają oni odgórnie narzucone jedynie słuszne tezy, których może bezpieczniej jest nie kontestować.

W celu wyeliminowania sytuacji, w których wyrażanie swoich przekonań byłoby kwalifikowane jako przewinienie dyscyplinarne, przewiduje się jednoznaczne przesądzenie, że

wyrażanie przekonań religijnych, światopoglądowych lub filozoficznych takiego przewinienia nie stanowi. Rozwiązanie to będzie niewątpliwie stanowiło wsparcie dla tych osób, które dotychczas za wyrażanie poglądów były narażone na różnego rodzaju szykany i mogły obawiać się nieuzasadnionego nakładania sankcji w murach uczelni.

Gwoli wyczerpania tej kwestii należy zarazem zastrzec, że wprowadzane regulacje nie wyłączają możliwości pociągnięcia nauczyciela akademickiego do odpowiedzialności cywilnej lub karnej, jeżeli będą spełnione przesłanki do jej zastosowania. Istotą omawianych rozwiązań jest zapewnienie swobody w wyrażaniu poglądów w uczelniach, nie zaś całkowite uwolnienie nauczycieli akademickich od odpowiedzialności za czyny, które podlegają karze lub innym sankcjom na gruncie przepisów szczególnych.

W przepisach art. 282 pkt 3 i art. 283 ust. 5 ustawy przewiduje się określenie postanowienia jako formy prawnej, w jakiej rektorzy będą wydawali rzecznikom dyscyplinarnym polecenia rozpoczęcia prowadzenia sprawy o charakterze dyscyplinarnym. Dotychczas nauczyciel akademicki nie musiał otrzymywać informacji o tym, że rektor wydał rzecznikowi dyscyplinarnemu polecenie rozpoczęcia prowadzenia sprawy, co w jej wstępnej fazie obejmuje czynności w zakresie niezbędnym do sporządzenia postanowienia o wszczęciu albo odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego albo wniosku do rektora o ukaranie karą upomnienia w przypadku gdy czyn stanowi przewinienie dyscyplinarne mniejszej wagi. Taki stan rzeczy jest niekorzystny, gdyż w trakcie trwania tych czynności, m.in. zbierania informacji, w tym ze źródeł osobowych, wokół nauczyciela akademickiego – bez jego wiedzy i zgody – wytwarzała się niezdrowa atmosfera podejrzliwości. Nawet gdy czynności te nie doprowadzały finalnie do wszczęcia postępowania wyjaśniającego dobre imię nauczyciela akademickiego było narażone na szwank, bez możliwości podjęcia przez niego jakichkolwiek działań.

Kolejną zmianą przewidzianą w projekcie jest wprowadzenie możliwości wniesienia środka zaskarżenia od postanowienia rektora o poleceniu rzecznikowi dyscyplinarnemu rozpoczęcia prowadzenia sprawy. Zażalenie na postanowienie będzie wnoszone w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia za pośrednictwem rzecznika dyscyplinarnego, któremu rektor wydał polecenie prowadzenia sprawy. Zażalenie ma być rozpatrywane przez komisję dyscyplinarną przy ministrze właściwym do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, zwanym dalej „ministrem” (dodawany art. 284a ustawy), w terminie 21 dni od dnia jego doręczenia. Krótkie terminy przewidziane w projekcie mają na celu zorganizowanie tego ochronnego instrumentu w sposób efektywny i sprawny.

Trzeba zaznaczyć, że możliwość wniesienia zażalenia na postanowienie rektora o poleceniu rzecznikowi dyscyplinarnemu rozpoczęcia prowadzenia sprawy ma być ograniczona do tych przypadków, gdy sprawa objęta postanowieniem, mimo regulacji projektowanego art. 275 ust. 1a ustawy, będzie dotyczyła wyrażania przez nauczyciela akademickiego przekonań religijnych, światopoglądowych lub filozoficznych. Wprowadzane regulacje pozwolą na zahamowanie prowadzenia niezasadnie zainicjowanej sprawy na jej wstępnym etapie. Zgodnie bowiem z projektowanymi przepisami rzecznik dyscyplinarny nie będzie mógł rozpocząć prowadzenia sprawy do czasu bezskutecznego upływu terminu na wniesienie przez nauczyciela akademickiego zażalenia lub rozpatrzenia sprawy przez komisję dyscyplinarną przy ministrze.

Komisja dyscyplinarna przy ministrze po przeprowadzeniu weryfikacji zaskarżonego postanowienia albo je uchyli – w przypadku gdy sprawa objęta tym postanowieniem będzie dotyczyła wyrażania przekonań religijnych, światopoglądowych lub filozoficznych, albo utrzyma je w mocy – jeżeli zarzuty nauczyciela akademickiego co do treści postanowienia będą bezzasadne.

Ponadto, zgodnie z projektowanymi rozwiązaniami, od orzeczenia komisji dyscyplinarnej przy ministrze będzie przysługiwało zażalenie do Sądu Apelacyjnego w Warszawie – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, przy czym rozpatrywanie sprawy przez ten sąd nie będzie już wstrzymywało ewentualnych działań w sprawie.

Proponowane rozwiązania mają na celu zapewnienie dodatkowej ochrony przed niesłusznym inicjowaniem postępowań wyjaśniających i dyscyplinarnych wobec nauczycieli akademickich, a ich wprowadzenie jest niezbędne, gdyż częstokroć postępowania te wszczyna się jedynie w celu wywarcia presji na osobę wyrażającą określone poglądy lub na osoby podzielające jej zapatrywania i ją wspierające. Powyższe regulacje sprawią, że polecenia rektorów wydawane rzecznikom dyscyplinarnym, a dotyczące rozpoczęcia prowadzenia sprawy w wyżej wskazanym zakresie, będą podlegały kontroli podmiotów niezależnych.

Projekt przewiduje zniesienie istniejącej obecnie możliwości zawieszenia przez rektora nauczyciela akademickiego w pełnieniu obowiązków w toku postępowania wyjaśniającego prowadzonego w jego sprawie. Rezygnacja z tej możliwości wynika z faktu, iż stosowanie zawieszenia nauczyciela akademickiego na etapie postępowania wyjaśniającego nie jest w pełni adekwatne, z tego względu, że postępowania wyjaśniające częstokroć nie prowadzą do skierowania wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego. W tym stanie rzeczy

zawieszenie nauczyciela akademickiego na tak wczesnym etapie prowadzenia sprawy nie wydaje się niezbędne i zasadne.

W projekcie przewiduje się również zmianę art. 296 ust. 1 pkt 2 ustawy, która zakłada rozszerzenie katalogu przesłanek wznowienia postępowania dyscyplinarnego zakończonego prawomocnym orzeczeniem. Zgodnie ze zmienianym przepisem wznowienie postępowania dyscyplinarnego będzie możliwe w przypadku gdy po wydaniu orzeczenia zostaną ujawnione nowe fakty lub dowody nieznanne w chwili jego wydania, wskazujące na to, że obwinionego ukarano za czyn niebędący przewinieniem dyscyplinarnym.

Dodanie powyższej przesłanki jest związane z propozycją wprowadzenia rozwiązania przewidzianego w art. 275 ust. 1a ustawy, w myśl którego nie stanowi przewinienia dyscyplinarnego wyrażanie przekonań religijnych, światopoglądowych lub filozoficznych. Zatem w przypadku gdy nauczyciel akademicki, mimo wprowadzanych gwarancji, zostanie bezzasadnie ukarany za czyny polegające na wyrażaniu przekonań religijnych, światopoglądowych lub filozoficznych, albo gdy Sąd Apelacyjny rozpatrzy pozytywnie zażalenie już po wymierzeniu kary dyscyplinarnej, nauczyciel ten będzie dysponował dodatkową podstawą ochrony swojej osoby i dobrego imienia.

III. Przepisy dostosowujące i przepis o wejściu w życie

Projektowana ustawa zawiera przepisy dostosowujące, regulujące kwestie związane z:

1) podjętymi w toku postępowania wyjaśniającego decyzjami o zawieszeniu nauczycieli akademickich w pełnieniu obowiązków, które zgodnie z projektowanym art. 2 utracą moc.

Proponowane rozwiązanie stanowi konsekwencję zmiany art. 302 ust. 1 ustawy polegającej na usunięciu możliwości zawieszenia w pełnieniu obowiązków nauczyciela akademickiego w toku postępowania wyjaśniającego. Ze względu na fakt, że w nowym stanie prawnym taka możliwość nie będzie istniała, w ocenie projektodawcy, konieczne jest usunięcie z obrotu prawnego decyzji obowiązujących i wywołujących skutki prawne w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy;

2) postępowaniami wyjaśniającymi i dyscyplinarnymi prowadzonymi w dniu wejścia w życie ustawy, w zakresie w jakim dotyczą wyrażania przekonań religijnych, światopoglądowych lub filozoficznych, które zgodnie z projektowanym art. 3 ust. 1 zostaną umorzone.

Należy wskazać, że zgodnie z ogólnymi zasadami prawa karnego, oddziałującymi na inne regulacje o charakterze represyjnym, w przypadku depenalizacji danego zachowania postępowania o ten czyn będące w toku umarza się. W przypadku bowiem gdy nowe prawo nie przewiduje już kary za dane zachowanie, postępowania te stają się bezprzedmiotowe i nie jest dopuszczalne ani ich inicjowanie, ani kontynuowanie;

3) czynnościami rzeczników dyscyplinarnych umożliwiającymi ocenę zasadności wszczęcia postępowania wyjaśniającego albo skierowania do rektora wniosku o ukaranie karą upomnienia w sprawach, które dotyczą wyrażania przekonań religijnych, światopoglądowych lub filozoficznych.

Zgodnie z projektowanym art. 3 ust. 2 rzecznicy będą zobligowani do wydania, w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy, postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego. Omawiana regulacja stanowi odzwierciedlenie mechanizmu opisanego w pkt 2 na etapie czynności podejmowanych przez rzecznika dyscyplinarnego, poprzedzających wszczęcie postępowania wyjaśniającego;

4) zatarciem kar dyscyplinarnych orzeczonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy w zakresie w jakim dotyczą wyrażania przez nauczycieli akademickich przekonań religijnych, światopoglądowych lub filozoficznych.

Zgodnie z projektowanym art. 4 zatarcie kary dyscyplinarnej w zakresie w jakim dotyczy ona wyrażania przez nauczyciela akademickiego przekonań religijnych, światopoglądowych lub filozoficznych będzie następowało z mocy prawa. Zatarciu ulegnie zatem uznanie obwinionego nauczyciela akademickiego za winnego zarzuconego mu przewinienia dyscyplinarnego wraz z orzeczoną wobec niego karą dyscyplinarną;

5) utrzymania w mocy aktu wykonawczego wydanego na podstawie art. 306 ustawy przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy.

Przewiduje się, że projektowana ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Należy wskazać, że nie ma możliwości podjęcia alternatywnych, w stosunku do projektowanej ustawy, środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

Projektowana ustawa nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projektowana ustawa nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projektowana ustawa nie dotyczy majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej.

Projektowana ustawa nie wpływa na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Projektowana ustawa nie jest sprzeczna z prawem Unii Europejskiej.

Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce	Data sporządzenia 6 maja 2021 r.
Ministerstwo wiodące Ministerstwo Edukacji i Nauki	Źródło: Inne
Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra: Włodzimierz Bernacki, Sekretarz Stanu	Nr w wykazie prac: UD194
Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Sławomir Wiatrowski, Dyrektor Departamentu Kontroli i Audytu, adres e-mail: slawomir.wiatrowski@mein.gov.pl, tel. 22 529 25 70 Katarzyna Pęczyńska-Karbownik, główny specjalista, Departament Kontroli i Audytu, adres e-mail: katarzyna.peczynska-karbownik@mein.gov.pl, tel. 22 50 17 857	

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany

W związku z sygnalizowanymi naruszeniami wolności wyrażania poglądów występującymi w uczelniach, skutkującymi wysoce niepożądanym zjawiskiem cenzury myśli i słowa, niezbędne jest podjęcie działań mających na celu zagwarantowanie członkom wspólnoty uczelni, a zwłaszcza nauczycielom akademickim, możliwości ich swobodnego wyrażania.

Należy wskazać, że środowisko akademickie sygnalizowało potrzebę wprowadzenia rozwiązań prawnych, które z jednej strony przeciwdziałałyby zagrożeniom dla wolności nauczania, badań naukowych i ogłaszania ich wyników, a z drugiej – ograniczałyby skutki naruszania tych wolności.

Przejawami wspomnianych zagrożeń i naruszeń są m.in. wywieranie presji psychicznej, agresja słowna, uniemożliwianie brania udziału w wydarzeniach naukowych, utrudnianie aktywności w zakresie działalności publikacyjnej, czy też wszczynanie postępowań dyscyplinarnych. Te ostatnie, wszczynane częstokroć niezasadnie, należą do szczególnie dotkliwie odczuwanych przez nauczycieli akademickich, jako rodzące poważne konsekwencje w ich życiu osobistym i zawodowym.

Zjawiska te są wysoce niepożądane, gdyż negatywnie przekładają się na jakość i rozwój polskiej nauki. Nie można też nie zauważyć, że cenzura i wynikające z niej spory między przedstawicielami środowiska akademickiego ujemnie wpływają na wizerunek uczelni, a patrząc szerzej – na wizerunek polskiego systemu szkolnictwa wyższego i nauki.

Należy w tym miejscu jednocześnie podkreślić, że poszanowanie swobody w wyrażaniu poglądów, w tym przekonań religijnych, światopoglądowych lub filozoficznych, deklaruje już sam ustrojodawca, który wielokrotnie wypowiada się w tym zakresie w przepisach Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, m.in. w art. 54 i art. 73. W związku z powyższym zidentyfikowane problemy systemu szkolnictwa wyższego i nauki w omawianym zakresie należy uznać za naruszające wartości konstytucyjne, a więc wymagające interwencji legislacyjnej.

Kierując się potrzebą jak najpełniejszej realizacji woli ustrojodawcy w życiu społeczności akademickiej niezbędne jest wzmocnienie istniejących regulacji prawnych, które w większym niż obecnie stopniu zapewnią poszanowanie fundamentalnych praw i wolności członków wspólnoty uczelni.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Biorąc pod uwagę zidentyfikowane problemy projekt przewiduje wprowadzenie w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 i 619), zwanej dalej „ustawą”, opisanych poniżej zmian.

1. Przewiduje się dodanie do katalogu zadań rektora, określonego w art. 23 ust. 2 ustawy, dodatkowego zadania polegającego na zapewnianiu w uczelni poszanowania wolności nauczania, wolności słowa, badań naukowych, ogłaszania ich wyników, a także debaty akademickiej organizowanej przez członków wspólnoty uczelni z zachowaniem zasad pluralizmu światopoglądowego i przepisów porządkowych uczelni.

Regulacja ta ma na celu zobligowanie rektora do podejmowania w większym zakresie działań ukierunkowanych na zapewnienie członkom wspólnoty uczelni możliwości swobodnego wyrażania poglądów na jej forum. Rektor będzie mógł realizować przedmiotowe zadanie przez monitorowanie poszanowania wymienionych wolności w uczelni, a w szczególności przez wprowadzenie odpowiednich regulacji w tym zakresie w aktach wewnętrznych uczelni, określenie „dobrych praktyk” związanych z tym zagadnieniem, a także podejmowanie określonych działań w przypadku naruszenia tych wolności, w ramach posiadanych kompetencji. Dobór instrumentów realizacji tego zadania będzie dokonywany w ramach autonomii uczelni.

2. Przewiduje się dodanie w art. 275 ust. 1a ustawy, zgodnie z którym wyrażanie przekonań religijnych, światopoglądowych lub filozoficznych nie będzie stanowiło przewinienia dyscyplinarnego.

Warto podkreślić, że projektowana regulacja będzie adresowana do nauczycieli akademickich i ma na celu wyłączenie możliwości karania ich za wyrażane stanowiska we wskazanym zakresie. W efekcie wprowadzenia tej regulacji czyny nauczycieli akademickich nie będą mogły być przedmiotem czynności i postępowań realizowanych przez rzeczników dyscyplinarnych i komisje dyscyplinarne.

Przypadki naruszenia wolności wyrażania poglądów pojawiające się w polskich uczelniach w istocie mogą negatywnie przekładać się na jakość kształcenia i rozwój polskiej nauki, a także na ogólny odbiór polskich uczelni. Dlatego proponowane w projekcie ustawy rozwiązania mają na celu ochronę wizerunku uczelni w kraju i na świecie, zapewnienie wysokiego poziomu i jakości nauczania w uczelniach oraz nauki wolnej od ograniczeń w wyrażaniu poglądów i przekonań religijnych, światopoglądowych lub filozoficznych. Jednocześnie, przewiduje się, że rozwiązania te przyczynią się do zapewnienia pluralizmu światopoglądowego w całym środowisku akademickim i naukowym.

3. W przepisach art. 282 pkt 3 i art. 283 ust. 5 ustawy przewiduje się określenie postanowienia jako formy prawnej, w jakiej rektorzy będą wydawali rzecznikom dyscyplinarnym polecenia rozpoczęcia prowadzenia sprawy o charakterze dyscyplinarnym.

4. W projekcie przewiduje się wprowadzenie możliwości wniesienia środka zaskarżenia od postanowienia rektora o poleceniu rzecznikowi dyscyplinarnemu rozpoczęcia prowadzenia sprawy, który będzie rozpatrywany przez komisję dyscyplinarną przy ministrze właściwym do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, zwanym dalej „ministrem” (dodawany art. 284a ustawy). Możliwość wniesienia zażalenia na postanowienie będzie jednak ograniczona do tych przypadków gdy sprawa objęta postanowieniem, mimo regulacji projektowanego art. 275 ust. 1a ustawy, będzie dotyczyła wyrażania przez nauczyciela akademickiego przekonań religijnych, światopoglądowych lub filozoficznych. Zgodnie z projektowanymi rozwiązaniami rzecznik dyscyplinarny nie będzie mógł rozpocząć prowadzenia sprawy do czasu bezskutecznego upływu terminu na wniesienie zażalenia lub rozpatrzenia sprawy przez komisję dyscyplinarną przy ministrze. Dodać należy, że od orzeczenia komisji dyscyplinarnej przy ministrze będzie przysługiwało zażalenie do Sądu Apelacyjnego w Warszawie – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, przy czym rozpatrywanie sprawy przez ten sąd nie będzie już wstrzymywało ewentualnych działań w sprawie.

Proponowane rozwiązania mają na celu zapewnienie dodatkowej ochrony przed niesłusznym inicjowaniem postępowań wyjaśniających, a następnie dyscyplinarnych wobec nauczycieli akademickich, a ich wprowadzenie jest niezbędne, gdyż częstokroć postępowania te wszczyna się jedynie w celu wywarcia presji na osobę wyrażającą określone poglądy lub na osoby dzielące jej zapatrywania i ją wspierające.

Powyższe spowoduje, że polecenia rektorów dotyczące rozpoczęcia prowadzenia sprawy w wyżej wskazanym zakresie, wydawane rzecznikom dyscyplinarnym, będą podlegały kontroli podmiotów niezależnych.

Jednocześnie należy wskazać, że projektowane przepisy będą określały również tryb i terminy wnoszenia zażeń na postanowienia rektorów i komisji dyscyplinarnej przy ministrze. Komisja dyscyplinarna przy ministrze będzie zobligowana do rozpatrzenia zażalenia w terminie 21 dni od dnia jego doręczenia, co zapewni nauczycielowi akademickiemu uzyskanie szybkiej ochrony jego wolności i interesów prawnych.

5. Projekt przewiduje zniesienie istniejącej obecnie możliwości zawieszenia przez rektora nauczyciela akademickiego w pełnieniu obowiązków w toku postępowania wyjaśniającego prowadzonego w jego sprawie.

Rezygnacja z tej możliwości wynika z faktu, iż jego stosowanie na etapie postępowania wyjaśniającego nie jest w pełni adekwatne, z tego względu, że postępowania wyjaśniające częstokroć nie prowadzą do skierowania wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego. W tym stanie rzeczy zawieszenie nauczyciela akademickiego na tak wczesnym etapie prowadzenia sprawy nie wydaje się niezbędne i zasadne.

6. W projekcie przewiduje się również zmianę art. 296 ust. 1 pkt 2 ustawy, która zakłada rozszerzenie katalogu przesłanek wznowienia postępowania dyscyplinarnego zakończonych prawomocnym orzeczeniem. Zgodnie ze zmienionym przepisem wznowienie postępowania dyscyplinarnego będzie możliwe w przypadku gdy po wydaniu orzeczenia zostaną ujawnione nowe fakty lub dowody nieznanne w chwili jego wydania, wskazujące na to, że obwinionego ukarano za czyn niebędący przewinieniem dyscyplinarnym.

Dodanie powyższej przesłanki jest związane z propozycją wprowadzenia rozwiązania przewidzianego w art. 275 ust. 1a ustawy, w myśl którego nie stanowi przewinienia dyscyplinarnego wyrażanie przekonań religijnych, światopoglądowych lub filozoficznych. Zatem w przypadku gdy nauczyciel akademicki, mimo wprowadzanych gwarancji, zostanie bezzasadnie ukarany za czyny polegające na wyrażaniu przekonań religijnych, światopoglądowych lub filozoficznych, albo gdy Sąd Apelacyjny w Warszawie – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rozpatrzy pozytywnie zażalenie już po wymierzeniu kary dyscyplinarnej, nauczyciel ten będzie dysponował dodatkową podstawą ochrony swojej osoby i dobrego imienia.

7. Projektowana ustawa zawiera także przepisy dostosowujące regulujące kwestie związane z:

1) podjętymi w toku postępowania wyjaśniającego decyzjami o zawieszeniu nauczycieli akademickich w pełnieniu obowiązków, które zgodnie z projektowanym art. 2 utracą moc;

- 2) postępowaniami wyjaśniającymi i dyscyplinarnymi prowadzonymi w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy, w zakresie w jakim dotyczą wyrażania przekonań religijnych, światopoglądowych lub filozoficznych, które zgodnie z projektowanym art. 3 ust. 1 zostaną umorzone;
- 3) czynnościami rzeczników dyscyplinarnych umożliwiającymi ocenę zasadności wszczęcia postępowania wyjaśniającego albo skierowania do rektora wniosku o ukaranie karą upomnienia w sprawach, które dotyczą wyrażania przekonań religijnych, światopoglądowych lub filozoficznych; zgodnie z projektowanym art. 3 ust. 2 rzecznicy będą zobligowani do wydania postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego;
- 4) zatarciem kar dyscyplinarnych orzeczonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy w zakresie w jakim dotyczą wyrażania przez nauczycieli akademickich przekonań religijnych, światopoglądowych lub filozoficznych; zgodnie z projektowanym art. 4 zatarcie ulegnie uznaniu obwinionego nauczyciela akademickiego za winnego zarzuconego mu przewinienia dyscyplinarnego wraz z orzeczoną wobec niego karą dyscyplinarną.

Ponadto, z uwagi na fakt, że projektowane zmiany dotyczą postępowań wyjaśniających i dyscyplinarnych, których szczegółowy tryb jest uregulowany w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 306 ustawy, proponuje się utrzymanie w mocy tych przepisów do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Brak danych.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
rektorzy	424	dane własne MEiN – Zintegrowany System Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL- on	Zapewnianie w uczelni poszanowania wolności nauczania, wolności słowa, badań naukowych, ogłaszania ich wyników, a także debaty akademickiej organizowanej przez członków wspólnoty uczelni z zachowaniem zasad pluralizmu światopoglądowego i przepisów porządkowych uczelni. Stosowanie formy postanowienia w przypadku wydawania rzecznikom dyscyplinarnym poleceń rozpoczęcia prowadzenia sprawy.
pracownicy uczelni	163 705 (stan na dzień 8 kwietnia 2021 r.)		Możliwość korzystania w szerszym zakresie z wolności nauczania, wolności słowa, badań naukowych, ogłaszania ich wyników, a także debaty akademickiej organizowanej przez członków wspólnoty uczelni z zachowaniem zasad pluralizmu światopoglądowego i przepisów porządkowych uczelni.
w tym nauczyciele akademicy	97 264 (stan na dzień 8 kwietnia 2021 r.)		Niepodleganie odpowiedzialności dyscyplinarnej za czyny polegające na wyrażaniu przekonań religijnych, filozoficznych i światopoglądowych. Możliwość skorzystania ze środków zaskarżenia w przypadku wydania przez rektora rzecznikowi dyscyplinarnemu polecenia rozpoczęcia prowadzenia sprawy dotyczącej czynu polegającego na wyrażaniu przekonań religijnych, filozoficznych lub światopoglądowych.
studenci	1 218 861 (stan w roku akademickim 2019/2020)		Możliwość korzystania w szerszym zakresie z wolności nauczania, wolności słowa, badań naukowych, ogłaszania ich wyników, a także debaty akademickiej organizowanej przez członków wspólnoty uczelni z zachowaniem zasad pluralizmu światopoglądowego i przepisów porządkowych uczelni.
doktoranci odbywający studia doktoranckie oraz kształcący się w szkołach doktorskich prowadzonych przez uczelnie	11 799 (stan na dzień 31 grudnia 2020 r.)		

rzecznicy dyscyplinarni w uczelniach	500	dane własne MEiN	Możliwość rozpoczęcia prowadzenia sprawy po bezskutecznym upływie terminu na wniesienie zażalenia na postanowienie rektora albo po doręczeniu postanowienia komisji dyscyplinarnej przy ministrze o utrzymaniu w mocy postanowienia o poleceniu rozpoczęcia prowadzenia sprawy. Konieczność wydania postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego w przypadku prowadzenia w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy czynności w sprawach, które dotyczą wyrażania przez nauczyciela akademickiego przekonań religijnych, światopoglądowych lub filozoficznych. Konieczność umorzenia postępowań wyjaśniających prowadzonych w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy w tego rodzaju sprawach.
uczelniane komisje dyscyplinarne	424	dane szacunkowe	Konieczność umorzenia postępowań dyscyplinarnych prowadzonych w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy, jeżeli dotyczą wyrażania przez nauczycieli akademickich przekonań religijnych, światopoglądowych lub filozoficznych.
komisja dyscyplinarna przy Radzie Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego	–	–	Konieczność umorzenia postępowań dyscyplinarnych prowadzonych w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy, jeżeli dotyczą wyrażania przez nauczycieli akademickich przekonań religijnych, światopoglądowych lub filozoficznych.
komisja dyscyplinarna przy ministrze	–	–	Rozpatrywanie zażaleń na postanowienia o poleceniu wszczęcia sprawy wydawane rzecznikom dyscyplinarnym przez rektorów. Konieczność umorzenia postępowań dyscyplinarnych prowadzonych w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy, jeżeli dotyczą wyrażania przez nauczycieli akademickich przekonań religijnych, światopoglądowych lub filozoficznych.
Sąd Apelacyjny w Warszawie – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych	–	–	Rozpatrywanie zażaleń na postanowienia komisji dyscyplinarnej przy ministrze wydawane w wyniku rozpatrzenia powyższych zażaleń.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

W ramach opiniowania projekt ustawy otrzymały następujące podmioty:

- 1) Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich;
- 2) Konferencja Rektorów Zawodowych Szkół Polskich;
- 3) Konferencja Rektorów Publicznych Uczelni Zawodowych;
- 4) Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- 5) Komitet Polityki Naukowej;
- 6) Polska Akademia Nauk;
- 7) Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej;
- 8) Krajowa Reprezentacja Doktorantów;
- 9) NSZZ „Solidarność”;
- 10) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
- 11) Forum Związków Zawodowych;
- 12) Sąd Najwyższy;
- 13) Rzecznik Praw Obywatelskich;
- 14) Rada Dialogu z Młodym Pokoleniem.

W ramach konsultacji publicznych projekt ustawy otrzymały następujące podmioty:

- 1) Konferencja Rektorów Uniwersytetów Polskich;
- 2) Konferencja Rektorów Polskich Uczelni Technicznych;
- 3) Konferencja Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych;

- 4) Konferencja Rektorów Uczelni Artystycznych;
- 5) Konferencja Rektorów Uczelni Pedagogicznych;
- 6) Konferencja Polonistyk Uniwersyteckich;
- 7) Konferencja Dziekanów Wydziałów Przyrodniczych Uniwersytetów Polskich;
- 8) Przewodniczący Komisji Dyscyplinarnej przy Radzie Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- 9) Przewodniczący Komisji Dyscyplinarnej przy Ministrze Edukacji i Nauki;
- 10) rzecznicy dyscyplinarni powołani przez ministra;
- 11) Rada Szkolnictwa Wyższego i Nauki Związku Nauczycielstwa Polskiego;
- 12) Sąd Apelacyjny w Warszawie – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych.

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Edukacji i Nauki zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

Projekt ustawy został udostępniony również w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.).

Wyniki konsultacji publicznych i opiniowania zostaną omówione po ich zakończeniu w raporcie z konsultacji publicznych i opiniowania.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ..... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											Łącznie (0-10)	
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania	Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.												
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wejście w życie ustawy nie spowoduje zwiększenia wydatków lub zmniejszenia dochodów budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Należy wyjaśnić, że jakkolwiek projektowane regulacje przewidują dodatkowe mechanizmy ochrony praw i wolności nauczycieli akademickich, to ich wykorzystywanie powinno być marginalne ze względu na materialnoprawne wyłączenie możliwości inicjowania spraw w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej w związku z wyrażaniem przekonań religijnych, światopoglądowych lub filozoficznych.												

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki							Łącznie (0-10)
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10		
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ..... r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0	
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0	
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0	
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	0	0	0	0	0	0	0	

W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	–
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	–
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	–
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	–
Niemierzalne	–	–

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, obywateli i gospodarstwa domowe, a także na osoby niepełnosprawne i osoby starsze.
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
--	--

☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...
--	--

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
--	--

Komentarz: Wprowadzane mechanizmy ochrony wolności w uczelniach przewidują obowiązek wydawania poleceń prowadzenia sprawy w formie postanowienia, możliwość zaskarżenia tego postanowienia do komisji dyscyplinarnej przy ministrze oraz możliwość zaskarżenia postanowienia komisji dyscyplinarnej przy ministrze do Sądu Apelacyjnego w Warszawie – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych. Liczba postanowień, które mogą zostać zaskarżone do komisji dyscyplinarnej przy ministrze oraz postanowień komisji dyscyplinarnej przy ministrze, które mogą zostać zaskarżone do Sądu Apelacyjnego w Warszawie – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, nie jest możliwa do oszacowania, bowiem jest to nowa procedura.

9. Wpływ na rynek pracy

Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☒ inne: szkolnictwo wyższe i nauka	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
--	--	---

Omówienie wpływu	<p>Zakłada się, że wejście w życie ustawy przyczyni się do wzmocnienia w uczelniach ochrony wolności słowa i wyrażania poglądów.</p> <p>Od dnia wejścia w życie ustawy wyrażanie przez nauczyciela akademickiego przekonań religijnych, światopoglądowych lub filozoficznych nie będzie stanowiło przewinienia dyscyplinarnego. Nauczyciele akademicy będą mieli możliwość skorzystania ze środków zaskarżenia od postanowień o poleceniu wszczęcia sprawy wydawanych rzecznikom dyscyplinarnym przez rektorów, w przypadku spraw dotyczących ww. przekonań.</p>
------------------	--

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Wykonanie przepisów ustawy nastąpi po jej wejściu w życie.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ze względu na specyfikę i charakter wprowadzanych regulacji nie przewiduje się przeprowadzania ewaluacji efektów projektu.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak.